

Cyngor Sir Fynwy Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (WESP)

2017-2020

Cynnwys

		Tudalen
Adran 1		3
	Gweledigaeth Sir Fynwy ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg 2017-2020	3
Adran 2		6
	Cludiant	6
Adran 3		6
	Deilliant 1	6
	Deilliant 2	8
	Deilliant 3	10
	Deilliant 4	10
	Deilliant 5	12
	Deilliant 6	14
	Deilliant 7	15
Atodiad 1	Rhestr Ymgylgoreion Statudol	18
Atodiad 2	Amserlen a Fframwaith ar gyfer Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2017-2010	19
Atodiad 3	Data	20

Adran 1

1. Gweledigaeth Sir Fynwy ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg 2017-20

- 1.1 Mae ein Cynllun Strategol newydd ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2017-2020 yn amserol iawn ar gyfer y Gymraeg yn ein sir. Yn 2016, cynhaliwyd yr Eisteddfod Genedlaethol yn Sir Fynwy am y tro cyntaf mewn dros 100 mlynedd. Mae brwdfrydedd y sir, ei phobl a'i busnesau wrth fanteisio ar y cyfle i hyrwyddo a choleddu'r ŵyl unigryw hon wedi rhoi'r momentwm delfrydol i ni adeiladu gwaddol drwy chwarae ein rhan mewn cyflawni gweledigaeth Llywodraeth Cymru o weld miliwn o siaradwyr Cymraeg ar draws y wlad erbyn 2050.
- 1.2 Bum mlynedd yn ôl roedd y gyfran o siaradwyr Cymraeg yn y sir yn is nag erioed ac nid oedd fawr ddim i awgrymu y byddai hynt yr iaith byth yn adfywio yn yr ardal. Fodd bynnag, yn y blynyddoedd dilynol, bu adfywiad hynod yn yr iaith ac yn y cyfnod hwnnw gwelsom gynnydd bedair gwaith drosodd gyda chyfrifiad 2011 yn dangos bod 8,780 o breswylwyr Sir Fynwy yn siarad Cymraeg yn rhugl gyda miloedd eraill â rhyw lefel o allu yn yr iaith.
- 1.3 Gwelodd 2016 gyflwyno Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gyda nod glir i gyrff cyhoeddus weithio tuag at Gymru lle mae diwylliant a'r Gymraeg yn ffynnu. Mae gennym hefyd ein set ein hunain o Safonau'r Gymraeg yn dilyn cyflwyno Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Mae un o'r Safonau yn ei gwneud yn ofynnol i ni baratoi strategaeth 5 mlynedd, fydd yn dangos sut y byddwn ni fel Cyngor yn hyrwyddo'r iaith a chynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg o fewn y sir. Yn ychwanegol at hyn mae strategaeth Mwy na Geiriau 2012 yn hyrwyddo defnyddio'r Gymraeg mewn gosodiadau gofal cymdeithasol drwy fabwysiadu'r "cynnig gweithredol" o ddewis iaith yn narpariaeth gwasanaethau gofal.
- 1.4 Credwn fod y sail ddeddfwriaethol newydd yma a brwdfrydedd pobl Sir Fynwy at yr iaith yn golygu ein bod mewn sefyllfa delfrydol i gymryd yr holl gamau angenrheidiol i sicrhau gweddol parhaus yn y sir er budd preswylwyr presennol a dyfodol ac ymwelwyr i'r gornel arbennig hon o Gymru.
- 1.5 Y weledigaeth ar gyfer ein sir yw adeiladu cymunedau dwyieithog cynaliadwy a chadarn ar draws y sir. Byddwn yn gwneud hyn drwy sicrhau ein bod yn gweithio tuag at gyflawni'r nodau troswaol dilynol:
 1. Sicrhau fod y Gymraeg yn fyw a deinamig ac yn cael ei gwerthfawrogi ar draws y sir
 2. Rhoi seilwaith fel y gall pobl gysylltu gyda'r Cyngor drwy gyfrwng y Gymraeg
 3. Sicrhau fod pobl yn cael mwy o gyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau a derbyn gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg
 4. Addysgu mwy o'n plant a phobl ifanc drwy gyfrwng y Gymraeg
 5. Rhoi mwy o gyfleoedd i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg yn hyderus ac fel rhan arferol o fywyd bob dydd.

- 1.6 Er mwyn cyflawni ein gweledigaeth a'n nodau rydym yn cydnabod fod ein system addysg yn floc adeiladu sylfaenol tuag at greu siaradwyr Cymraeg newydd a thrwy wneud hynny, y gallant hwythau yn eu tro drosglwyddo'r iaith i genedlaethau'r dyfodol. Mae hyn yn golygu y bydd angen i ni fel sir wneud newidiadau eang i'r ffordd yr ydym yn cynllunio, darparu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg yn y blynyddoedd nesaf. Mae agor Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn rhoi addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg sy'n hygyrch yn lleol i ddisgyblion yn rhan ddeheuol ein sir. Mae'r ddarpariaeth newydd hon yn gam sylweddol tuag at sicrhau'r capasiti angenrheidiol i ysgogi galw cynyddol am addysg cyfrwng Cymraeg ar draws ein sir.
- 1.7 Er mwyn cyflawni ein nodau bydd angen i ni ddatblygu ein gwaith gyda phartneriaid allweddol ar draws rhanbarth De Ddwyrain Cymru. Drwy wneud hynny byddwn yn sicrhau fod gan ein hysgolion a darparwyr addysg yr holl sgiliau a'r capasiti angenrheidiol i wella safonau yn y Gymraeg o fewn ysgolion, teuluoedd ac ar draws cymunedau a'r gweithle. Yn yr un modd, bydd angen i ni weithio'n agos gyda phartneriaid yn ehangach megis yr Urdd a'r Fenter Iaith i ymestyn y cyfleoedd i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd ddefnyddio a hefyd ddysgu'r iaith mewn bywyd bob dydd.
- 1.8 Byddwn yn cymryd y camau dilynol dros y tair blynedd nesaf er mwyn cynyddu addysg cyfrwng Cymraeg ar draws sir Fynwy a gwireddu ein gweledigaeth:
1. Sicrhau bod ein Cynllun Strategol ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg yn flaenoriaeth strategol i Sir Fynwy.
 2. Cyflwyno ffyrdd mwy effeithlon i hyrwyddo manteision addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion a rhieni i ysgogi mwy o alw yn ein hysgolion cynradd drwy ddarparu gwell gwybodaeth a mynediad rhwyddach i ysgolion a gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.
 3. Gweithredu systemau cadarn a dibynadwy i fesur a chynllunio ar gyfer y galw cynyddol am addysg cyfrwng Cymraeg.
 4. Sicrhau fod ein rhaglen Band B Ysgolion y 21ain Ganrif yn gydnaws gyda'n Cynllun Strategol i hwyluso'r twf mewn galw erbyn 2020
 5. Cynyddu'r canran o blant a phobl ifanc yn Sir Fynwy a gaiff eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg gan 15% erbyn 2020
 6. Cynyddu cyfradd trosglwyddo rhwng cyfnod allweddol 2 a 3 i 95% erbyn 2020
 7. Cynyddu'r canran o bobl ifanc yn Sir Fynwy sy'n gadael yr ysgol gyda sgiliau dwyieithog y gellir eu defnyddio yn y gweithle i 10% erbyn 2020
 8. Sicrhau nad oes unrhyw fylchau yn ein darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a chynhwysiant drwy gyfrwng y Gymraeg fel y gallwn sicrhau'r deilliannau uchaf posibl ar gyfer ein holl ddysgwyr
 9. Adolygu aelodaeth a rôl ein Fforwm Cymraeg mewn Addysg i adlewyrchu argymhellion Llyworaeth Cymru
 10. Cefnogi ein gweithlu addysg i ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen i gyflwyno'r cwricwlwm newydd drwy gyfrwng y Gymraeg

11. Cydweithio'n agos gyda'n partneriaid rhanbarthol i hwyluso a datblygu cyfleoedd i alluogi mwy o ddysgwyr i astudio ystod ehangach o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.

- 1.8 Mae ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yn gydnaws iawn â'n gofyniad dan Fesur y Gymraeg (Cymru) i ysgrifennu Strategaeth Iaith Gymraeg 5 mlynedd ar gyfer Cyngor Sir Fynwy 2017-2022 ac yn bwydo i uchelgais Llywodraeth Cymru i gael un filiwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050.
- 1.9 Cyhoeddir fersiwn ddrafft ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg i'r holl ymgynghoreion a restrir yn Atodiad 1. Byddwn yn dilyn yr amserlen a'r fframwaith ar gyfer ymgynghori a gweithredu a amlinellir yn Atodiad 2.
- 1.11 Fforwm Addysg Gymraeg
Sefydlwyd ein Fforwm Addysg Gymraeg yn 2014 ac mae'n cwrdd unwaith y tymor.

Y partneriaid sy'n mynychu yw:

Cynrychiolwyr lefel uwch o ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg, y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Swyddog y Gymraeg Cyngor Sir Fynwy, Menter Iaith Blaenau Gwent Torfaen Mynwy, Rhieni dros Addysg Gymraeg, yr Urdd a'r Mudiad Meithrin.

Mae prif amcanion y Fforwm fel sy'n dilyn:

- Sicrhau bod addysg cyfrwng Cymraeg **ar gael i bawb**, gyda throsglwyddo effeithlon rhwng oedrannau a chyfnodau;
- Dangos fod addysg cyfrwng Cymraeg yn **gynhwysol**, yn goresgyn rhwystrau a gallu unrhyw berson ifanc i sicrhau lefel dda o addysg;
- **Dathlu** a hyrwyddo'r Gymraeg drwy addysgu ansawdd uchel a herio galluoedd dysgu plant;
- Defnyddio **gweithio partneriaeth** i hyrwyddo a chynyddu nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Adran 2

2. - Cludiant

- 2.1 Mae Sir Fynwy yn cydymffurfio gyda gofynion Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 drwy ddarparu cludiant o'r cartref i'r ysgol i ysgolion cyfrwng Cymraeg yn unol â'n polisi cludiant lleol. Mae hyn yn golygu fod gan ddisgyblion cynradd sy'n byw yn Sir Fynwy hawl i wneud cais am gludiant am ddim i fynychu eu hysgol gynradd cyfrwng Cymraeg agosaf ac sy'n byw fwy na 1.5 milltir neu i fynychu eu hysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg agosaf ac sy'n byw mwy na 2 filltir o bellter cerdded o'r ysgol.
- 2.2 Nid yw dysgwyr ôl-16 yn Sir Fynwy yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol os nad oes ganddynt Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Adran 3

3. Deilliant 1: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg

Y sefyllfa bresennol yn ymwneud â'r nifer o blant saith oed a gaiff eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg a'n targedau am y tair blynedd nesaf yw:

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
Y canran o blant saith oed a gaiff eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yw 6% (54 disgybl)	5.5% (54 disgybl)	6.8% (61 disgybl)	6.8% (60 disgybl)

- 3.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deilliant hwn yw:
 - Gweithio mewn partneriaeth gyda swyddogion y Mudiad Meithrin i sefydlu cylch meithrin yn ne'r sir erbyn mis Medi 2018;
 - Cynyddu cyfraddau trosglwyddo holl ddisgyblion Sir Fynwy sy'n mynychu cylch meithrin i 100% erbyn mis Medi 2020.
 - Datblygu darpariaeth ar gyfer addysg gynradd cyfrwng Cymraeg yn y sir o fewn Band B rhaglen Ysgolion y 21ain Ganrif 2019-2022.
 - Diwygio cynnwys ein llyfryn 'Dechrau yn yr Ysgol' i gynnwys manteision addysg cyfrwng Cymraeg mewn pryd ar gyfer y cylch derbyn yn 2018.
 - Gweithio mewn partneriaeth gyda'r consortia i sefydlu arolwg blynyddol ar alw rhieni yn y rhanbarth am addysg cyfrwng Cymraeg erbyn mis Rhagfyr 2018.
- 3.2 Ar hyn o bryd, mae Sir Fynwy yn cynnal dwy ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg, un yng ngogledd y sir a'r llall yn ne'r Sir gyda chapasiti cyfunol o 415. Ffurfiwyd dalgyloedd ar gyfer y ddwy ysgol gynradd cyfrwng

Cymreg a ddaeth i rym o fis Medi 2016. Mae disgyblion Sir Fynwy yn cael mynediad i addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg yn un ai Ysgol Gyfun Gwynllyw neu ers mis Medi 2016 yn Ysgol Gyfun Gwent Is y Coed.

- 3.3 Mae gan Ysgol Gymraeg y Ffin yng Nghil-y-coed gapasiti o 180 disgybl ac mae 143 disgybl ar y gofrestr ar hyn o bryd. Mae hyn yn gadael yr ysgol gyda 37 lle gwag neu warged o 20.5%. Mae gan yr ysgol feithrinfa yn y bore a gyllidir gan yr Awdurdod Lleol. Mae capasiti i gynnal uned feithrin yn y prynhawn fodd bynnag mae anawsterau wrth recriwito staff gyda chymwysterau addas wedi oedi agor y ddarpariaeth ychwanegol hon. Bydd yr Awdurdod Lleol yn parhau i weithio'n agos gyda phartneriaid megis Mudiad Meithrin i sefydlu'r ddarpariaeth hon dros gwrs y cynllun hwn.
- 3.4 Mae amcanestyniadau cyfredol yn awgrymu fod y ddarpariaeth yn Ysgol Gymraeg y Ffin yn ddigonol am y 4 blynedd nesaf, gydag amcanestyniad o 134 o blant ar gyfartaledd ar y gofrestr dros y 4 blynedd nesaf.
- 3.5 Mae gan Ysgol Gymraeg y Fenni gapasiti o 235 disgybl. Mae hyn yn dilyn buddsoddiad gan yr Awdurdod Lleol i gynyddu capasiti'r ysgol o 210 o leoedd disgyblion i gydnabod y galw cynyddol am leoedd. Mae'r nifer bresennol ar gofrestr yr ysgol yn 221 gyda 14 lle gwag neu warged o 5.9%. Ym mis Ebrill 2016, sefydlodd yr Awdurdod Lleol uned feithrin a gynhelir ar safle'r ysgol sy'n cyflwyno sesiynau bore yn darparu lleoedd ar gyfer 30 disgybl. Fel yn PLASC Ionawr 2018, caiff 4.8% o'n plant oedran cynradd eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg
- 3.6 Mae amcanestyniadau cyfredol yn awgrymu y bydd y galw y parhau i gynyddu yn yr ardal a chaiff hyn ei ystyried o fewn cynnig Ysgolion y 21ain Ganrif Band B nesaf y Cyngor ar gyfer ei weithredu yn 2019-2024.
- 3.7 Mae Sir Fynwy wedi cydweithio gyda Chasnewydd i sefydlu ac agor ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg newydd gyda 12 o ddisgyblion o Sir Fynwy yn dechrau ym mis Medi 2016. Mae darpariaeth yng ngogledd y sir yn parhau i gael ei ddarparu, drwy drefniadau cydweithio gyda Chyngor Sir Torfaen. Mae'r datblygiadau hyn yn sicrhau darpariaeth uwchradd ar gyfer ein dysgwyr ysgol uwchradd am y 5 mlynedd nesaf. Yr her i'r awdurdod fydd sicrhau nifer ddigonol o leoedd yn y ddwy ysgol i ddiwallu galw cynyddol o'r sir.
- 3.8 Bydd Sir Fynwy yn parhau i weithio mewn partneriaeth gyda Chyngor Dinas Casnewydd i gefnogi cydweithio rhwng Ysgol Gyfun Gwent Is y Coed ac Ysgol Gyfun Gwynllyw i gyflenwi darpariaeth ôl 16 drwy gyfrwng y Gymraeg.
- 3.9 Rydym yn y broses o gynnal asesiad llawn a gyhoeddir ym mis Mawrth 2017 ar ddigonolrwydd gofal plant. Bydd yr wybodaeth a geir o'r arolwg yn ffurfio sylfaen ein Cynllun Gweithredu Gofal Plant am y tair blynedd nesaf. Hwn fydd ein cyfle cyntaf i werthuso lefel y galw am ofal plant cyfrwng Cymraeg a darpariaeth iaith yn dilyn agor Ysgol Gyfun Gwent Is Coed. Fel

canlyniad, disgwyliwn weld cynnydd yn nifer y lleoedd gofal plant yn ne'r sir dros y tair blynedd nesaf. Ar yr un pryd, rydym hefyd yn disgwyl gweld cynnydd mewn gofal plant fel canlyniad i weithredu'r cynnig 30-awr ar gyfer rhieni sy'n gweithio pan ddaw i rym.

- 3.10 Mae'r Cylch Meithrin yn y Fenni yn cynnig hyd at wyth lle cyfrwng Cymreg ar gyfer plant o fewn ardal leol Dechrau'n Deg. Dyma'r unig ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Dechrau'n Deg sydd gennym ar draws y sir ar hyn o bryd.
- 3.11 Mae ein llyfryn 'Dechrau yn yr Ysgol' yn cynnwys gwybodath am wneud cais am le mewn ysgol cyfrwng Cymraeg o fewn y sir, fodd bynnag nid yw hyd yma'n cynnwys gwybodaeth benodol ar fanteision addysg cyfrwng Cymraeg. Caiff y llyfryn ei roi i rieni gyda ffurflenni cais am ysgol ac mae ar gael ar wefan Cyngor Sir Fynwy. Gall rhieni gael gwybodaeth ychwanegol am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg drwy MonFIS, ein Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd.
- 3.12 Nid ydym wedi darparu cefnogaeth i hwyrdyfodiaid i addysg cyfrwng Cymraeg yn y gorffennol oherwydd na fu galw am y gwasanaeth hwn o fewn y sir. Fodd bynnag, wrth i'r galw gynyddu a'r nifer o ddysgwyr sy'n cael addysg cyfrwng Cymreg gynyddu, byddwn yn gweithio gyda phartneriaid rhanbarthol i ddatblygu darpariaeth briodol.

4. Deiliant 2: Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau iaith wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd

Sefyllfa Bresennol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Y canran presennol o ddysgwyr ym Mlwyddyn 9 a gaiff eu hasesu yn y Gymraeg (iaith gyntaf) yw 4.5% (37 disgybl)	3.3% (27 disgybl)	4.6% (36 disgybl)	4.5% (38 disgybl)
Cymhariaeth Blwyddyn 6 gyda'r canran o ddysgwyr a gaiff eu hasesu yn y Gymraeg (iaith gyntaf) dair blynedd yn gynharach yw 4.6% (42 disgybl)	3.9% (35 disgybl)	4.6% (41 disgybl)	4.4% (38 disgybl)

- 4.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deiliant hwn yw:
- Gweithio gyda swyddogion y Mudiad Meithrin i sefydlu ail gylch meithrin yn ne'r sir erbyn 2010.
 - Cynyddu cyfraddau trosglwyddo holl ddisgyblion Sir Fynwy sy'n mynychu cylchoedd meithrin i 100% erbyn mis Medi 2020.

- Cynyddu lefelau cyfraddau trosglwyddo o ddarpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg i 95% erbyn 2020.
 - Gweithio mewn partneriaeth gyda'r consortia i sefydlu darpariaeth briodol ar gyfer disgyblion sy'n ymuno ag addysg cyfrwng Cymreg yn hwyrach na'r dosbarth Derbyn wrth i'r galw gynyddu
- 4.2 Hyd yn ddiweddar iawn, roedd mynediad i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion Sir Fynwy wedi ei gyfyngu i Ysgol Gyfun Gwynllyw ym Mhont-y-pŵl. Er y bydd mynediad i'r ddarpariaeth hon yn sicrhau addysg barhaus drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer disgyblion yn trosglwyddo i ysgol uwchradd, roedd y galw o'r ddwy ysgol yn sir Fynwy yn amrywio. Roedd dwy brif ffactor yn cyfrannu at y patrwm hwn. Y gyntaf oedd bod yn rhaid i blant yn ne'r sir deithio lawer ymhellach ac fel canlyniad, roedd yr amser a gymerwyd i deithio i'r ysgol yn ymestyn y diwrnod ysgol yn sylweddol. Yn ail, roedd diffyg darpariaeth hygyrch yn atal rhieni rhag dewis addysg cyfrwng Cymraeg o'r dechrau oherwydd eu bod yn ansicr os gallai neu a fyddai eu plentyn yn parhau i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- 4.3 Bydd agor Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yng Nghasnewydd ym mis Medi 2016 yn awr yn rhoi cyfle a sicrwydd i ddisgyblion yn ne Sir Fynwy i barhau i gael mynediad i addysg yn lleol a thrwy gyfrwng y Gymraeg wrth iddynt drosglwyddo o Gyfnod Allweddol 2 a 3.
- 4.4 Fel canlyniad, y disgwyliad yw y bydd cynnydd yn y gyfran o ddisgyblion sy'n trosglwyddo o Ysgol y Ffin i Ysgol Gwent Is Coed o fis Medi 2017, fydd yn cynyddu cyfanswm cyfran disgyblion Sir Fynwy sy'n trosglwyddo i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg.
- 4.5 Fel canlyniad, rydym hefyd yn disgwyl gweld cynnydd yn y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn ein gosodiadau Blynyddoedd Cynnar a dosbarthiadau Derbyn oherwydd bod y rhan fwyaf o rieni'n gwneud y dewis hwn ar gyfer eu plentyn pan fyddant yn ifanc. Mae hefyd yn bosibl y byddwn yn gweld galw ar gyfer brodyr a chwiorydd hŷn sy'n dymuno trosglwyddo i addysg cyfrwng Cymraeg yn hwyrach na'r dosbarth Derbyn.
- 4.6 Os yw'r galw hwn yn dod i fod wrth i nifer y dysgwyr tro cyntaf sy'n cael mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg gynyddu, byddwn yn gweithio gyda phartneriaid rhanbarthol i ddatblygu darpariaeth addas.

5. Deilliant 3: Mwy o fyfyrwyr 14-16 oed yn astudio am gymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith.

Canran myfyrwyr a gyflwynwyd ar gyfer TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) a gyflwynwyd am o leiaf ddau gymhwyster Lefel 1 neu Lefel 2 pellach drwy gyfrwng y Gymraeg.

Sefyllfa Gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Mae'r holl ddisgyblion mewn addysg cyfrwng Cymraeg (100%) yn mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw	100%	100%	100% Pob disgybl yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed o 2020-2021

Canran myfyrwyr a gyflwynwyd ar gyfer TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) a gyflwynir am o leiaf bump cymhwyster lefel 1 neu lefel 2 pellach drwy gyfrwng y Gymraeg.

Sefyllfa Gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Mae'r holl ddisgyblion mewn addysg cyfrwng Cymraeg (100%) yn mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw	100%	100%	100%

5.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deilliant hwn yw:

- Cynnal y canran presennol o ddisgyblion sy'n dechrau ar TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) ac o leiaf ddau gymhwyster Lefel 1 neu Lefel 2 pellach drwy gyfrwng y Gymraeg am y tair blynedd nesaf.
- Sicrhau y bydd capasiti o fewn ysgol newydd Ysgol Gyfun Gwent Is Coed i ateb y galw cynyddol am leoedd gan ddisgyblion Sir Fynwy erbyn Medi 2017.
- Gweithio mewn partneriaeth gyda Chyngor Sir Casnewydd i sicrhau fod darpariaeth ar gyfer myfyrwyr 14-16 oed yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn cydymffurfio gyda Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009.
- Cynnal darpariaeth 14-19 ar lefel gweithgareddau darpariaeth grant 14-19 erbyn Medi 2019.
- Gweithio drwy'r Rhwydweithiau 14-19 a Fforymau Rhanbarthol 14-19 i gynnal a gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg dros y tair blynedd nesaf.

- 5.2 Ar hyn o bryd, mae bron yr holl ddisgyblion o Sir Fynwy mewn addysg gynradd cyfrwng Cymraeg yn trosglwyddo i Ysgol Gyfun Gwynllyw yn Nhorfaen. Fodd bynnag, o fis Medi 2016, bydd Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yng Nghasnewydd ar agor yn llawn, gan ddarparu addysg uwchradd cyfrwng Cymreg sydd yn fwy hygyrch yn ddaearyddol i ddysgwyr yn ne'r sir.
- 5.3 Bydd yr Awdurdod Lleol yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Sir Casnewydd ac EAS i sicrhau fod y cyfleuster newydd yn cydymffurfio'n llawn â Mesur Dysgu a Sgïau (Cymru) 2009 a'i fod yn cyflawni'r amcan allweddol o wella deilliannau a chyrhaeddiad dysgwyr 14-19.
- 5.4 Mae pob disgybl (100%) o Sir Fynwy sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw ar hyn o bryd yn sefyll dau TGAU mathemateg, dau TGAU gwyddonol a thri TGAU opsiynol yn ogystal â Bac Cymru. Mae'r ysgol yn cyflwyno'r holl gymwysterau hyn drwy gyfrwng y Gymreg ac maent yn ychwanegol at Cymraeg (Iaith Gyntaf)/Llenyddiaeth Gymraeg.
- 5.5 Disgwyliwn gynnal y tueddiad 100% hwn ar ddiwedd cyfnod allweddol 4 dros y tair blynedd nesaf yn seiliedig ar y tueddiadau presennol.
- 5.6 Mae Ysgol Gyfun Gwynllyw yn gweithio'n effeithlon mewn partneriaeth gydag Ysgol Gyfun Cwm Rhymni a bu'r ddwy ysgol yn flaengar wrth sicrhau darpariaeth 14-19 iach drwy strategaeth 'Partneriaeth 6'. Mae dileu'r grant 14-19 yn achosi bygythiad sylweddol i'r strategaeth hon ac i argaeledd cyrsiau i ddisgyblion Sir Fynwy sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw ar hyn o bryd.
- 5.7 Ar hyn o bryd, mae Ysgol Gyfun Gwynllyw yn cynnig 25 cwrs ar gyfer myfyrwyr 14-16 a gyflwynir drwy gyfrwng y Gymraeg a 30 cwrs ar gyfer myfyrwyr 16-19 ac mae pwysau cyson i sicrhau niferoedd hyfyw. O fewn y sefyllfa a allai fod yn gyfnewidiol, bydd y ddwy ysgol yn ystyried gostwng nifer y cyrsiau ôl 16 a gaiff eu cynnig gan ysgolion cyfrwng Cymraeg yn neilltuoel gan nad yw darpariaeth leol ar gael yn rhwydd.
- 5.8 Mae costau cludiant yn rhoi straen ychwanegol ar hyfywedd ac argaeledd cyrsiau a bydd angen ei ddatrys ar lefel ranbarthol.
- 5.9 Hyd yma, bu Ysgol Gyfun Cwm Rhymni a hefyd Ysgol Gyfun Gwynllyw yn greadigol wrth ddatblygu trefniadau ar gyfer staff i deithio i addysgu cyrsiau eraill neu sydd â galw isel, fodd bynnag nid yw hyn yn hyfyw ariannol mwyach yn dilyn dileu'r grant oherwydd niferoedd isel.
- 5.10 Er mwyn cynyddu adnoddau i'r eithaf, bydd yr ysgolion yn dadansoddi'r data i ddynodi cyrsiau llwyddiant a chyflawniad uchel sy'n diwallu anghenion dysgwyr fel y gall cefnogaeth barhau i'r cyrsiau hyn.
- 5.11 Yn hanesyddol, cafodd Ysgol Gyfun Gwynllyw ac Ysgol Gyfun Cwm Rhymni eu dadansoddi ar y cyd a defnyddiwyd data ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg 14-19 oed i gynllunio ar y cyd ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg ôl-16. Bydd y bartneriaeth hon yn awr yn cynnwys Ysgol Gyfun Gwent Is Coed.

- 5.12 Er bod y Fforymau 14-19 wedi dod i ben yn swyddogol, mae CYDAG De Ddwyrain Cymru yn parhau i gwrdd i ymchwilio arferion parhaus fel trefnu cynadleddau a chyfarfodydd cydweithio staff oedd yn eu lle hyd fis Mawrth 2016. Bydd hyn yn cyflwyno lefel creadigrwydd ac ymrwymiad rhwng aelodau i sicrhau parhad yn y dyfodol.

6. Deilliant 5: Mwy o fyfyrwyr gyda sgiliau uwch yn y Gymraeg

Sefyllfa Gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
<p>Canran y myfyrwyr sy'n mynychu addysg cyfrwng Cymraeg sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd pob cyfnod allweddol yn Sir Fynwy yw:</p> <p>Cyfnod Sylfaen Deilliant 5+ 93.8% Cyfnod Allweddol 2 Lefel 4+ 95.1% Cyfnod Allweddol 3 Lefel 5+ Disgwyl data Cyfnod Allweddol 4 A*-C Disgwyl data</p> <p>Canran y myfyrwyr sy'n mynychu addysg cyfrwng Saesneg sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig mewn Cymraeg Ail Iaith ar ddiwedd pob cyfnod allweddol yn Sir Fynwy yw:</p> <p>Cyfnod Allweddol 2 Lefel 4+ 87.5% Cyfnod Allweddol 3 Lefel 5+ 89.9% Cyfnod Allweddol 4 A* - C Cwrs Llawn Disgwyl data Cyfnod Allweddol 4 A – C Cwrs Byr Disgwyl data</p>	<p>Caiff targedau eu gosod ar sail ysgol unigol yn seiliedig ar ddata lefel disgybl unigol. Caiff targedau eu monitro drwy osod targedau EAS a monitro cynnydd gyda'r Cyngorwyr Her yn cynnal cyfarfodydd misol ar gynnydd tuag at gyflawni targedau</p>		

Sefyllfa Gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
<p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n astudio TGAU Cymraeg Ail Iaith Cwrs llawn yw:37%</p> <p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion Cymraeg sy'n astudio Cyfnod Allweddol 5 UG Cymraeg Ail Iaith yw: 3.4%</p> <p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n astudio Cyfnod Allweddol 5 Safon Uwch Cymraeg Ail Iaith yw: 3%</p>			

- 6.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deiliant hwn yw:
- Adolygu dosbarthiad y grant Ôl-16 yn 2017/18 i gefnogi trefniadau cydweithio ar draws ysgolion yn Sir Fynwy i gynyddu cyfanswm y ceisiadau Cymraeg Ail Iaith Safon UG/Uwch fel cyfran o'r holl gynigion.
 - Sicrhau y caiff trefniadau ar gyfer myfyrwyr CA4 o Sir Fynwy i symud ymlaen i addysg cyfrwng Cymraeg ar CA5 eu cefnogi'n briodol erbyn 2020.
 - Annog ysgolion cyfrwng Saesneg i gynyddu darpariaeth ffurfiol ac anffurfiol ar gyfer Cymraeg Ail Iaith ar CA3 a CA4 fel y cynyddir galw am TGAU Cwrs Llawn o 59.2% (llinell sylfaen 2015) ac y defnyddir y ddwy iaith yn eang fel cyfryngau cyfathrebu.
 - Gosod targedau cadarn gydag ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg i gynyddu galw ar gyfer TGAU Cymraeg Cwrs Llawn pan ddaw'r Cwrs Byr presennol i ben yn 2018 o 32.2% (2015) i 80% erbyn 2020.
- 6.2 Mae perfformiad yn Cymraeg Iaith Gyntaf yn gryf yn Sir Fynwy yn y Cyfnod Sylfaen a hefyd CA2, gyda pherfformiad yn 2016 yn uwch na chyfartaledd Cymru ar y lefel a ddisgwylir ar ddiwedd y ddau gyfnod.
- 6.3 Bydd gan y ddwy ysgol yn Sir Fynwy fynediad i ystod o raglenni llenyddiaeth Gymraeg a datblygiad proffesiynol parhaus drwy eu hymwneud gyda rhwydwaith llythrennedd rhanbarthol EAS a chefnogaeth uniongyrchol gan gynghorydd llythrennedd Cymraeg. Bydd hyn yn eu galluogi i adeiladu ar eu cyflawniadau presennol a pharhau i wella. Mae'r rhaglenni sydd ar gael ar hyn o bryd yn cynnwys cynllun 'Cyfathrebu'n Gyntaf; ar gyfer llythrennedd yn y Cyfnod Sylfaen ac 'Ar Lafar', 'Y Darllenwr Dygn', 'Ditectifs Darllen' a 'Seiliau Sgrifennu'. Mae'r holl raglenni hyn wedi'u targedu ar ddatblygu llythrennedd ym mhob un o'r targedau cyrhaeddiad ar draws pob cyfnod ac yn cynnwys CA3. Bydd hyn yn sicrhau dull cyffredin at addysgu a dysgu sgiliau pan fydd disgyblion yn trosglwyddo i'r naill neu'r llall o'n dau ddarparwydd uwchradd.
- 6.4 Yn ogystal ag agwedd gadarn ar gyfer asesu a dysgu, yn cynnwys safoni mewnol a chwstwr, bydd mabwysiadu'r cynllun Siarter Iaith o fis Medi 2016 yn cefnogi ysgolion wrth wella hyder a gallu disgyblion mewn defnyddio'r Gymraeg y tu mewn a hefyd tu allan i'r ystafell ddosbarth. Bydd pob ysgol gynradd yn anelu i gyflawni safon aur y Siarter erbyn mis Gorffennaf 2019.
- 6.5 Yn y dyfodol bydd sicrhau dilyniant i ddisgyblion yn Ysgol Gyfun Gwynllyw ac Ysgol Gwent Is Coed drwy CA4 i CA5 yn hollbwysig i sicrhau fod nifer uchel o fyfyrwyr o Sir Fynwy yn symud ymlaen i CA5.
- 6.6 Mae perfformiad mewn Cymraeg Ail Iaith ar CA2 a CA3 yn gryf gyda pherfformiad yn sylweddol uwch na darpariaeth Cymru ar CA3 a 4 a chaiff y galw am TGAU ei fonitro gan roi adroddiadau blynyddol i Gynghorwyr Her a'r Awdurdod Lleol.
- 6.7 Caiff ysgolion uwchradd eu hannog i roi amser digonol ar gyfer astudio'r Gymraeg fel ail iaith yn unol â'r TGAU Cymraeg newydd a ddysgir o fis Medi 2017. Bydd hyn yn cefnogi ysgolion i gyflawni gofynion y cwricwlwm newydd i

sicrhau cymhwysedd trafodol ar ddiwedd CA4 ar gyfer pob disgybl ym mhob agwedd o fywyd ysgol.

- 6.8 O 2018 ymlaen, Cymraeg Cwrs Llawn fydd yr unig TGAU a gynigir yn dilyn dileu Cymraeg Cwrs Byr. Bydd hyn yn rhoi sail fwy cadarn ar gyfer dilyniant i Safon UG a Safon Uwch. Fodd bynnag, bydd statws presennol heb fod yn greiddiol y Gymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg yn parhau hyd 2021. Mae'n rhaid i ddisgyblion astudio Cymraeg i 16 oed ond nid oes unrhyw ofyniad arnynt i sefyll arholiad allanol yn y Gymraeg. Bydd hyn yn parhau i fod yn rhwystr sylweddol i dwf astudiaeth Cymraeg Ail Iaith i Safon Uwch, yn arbennig mewn sir sydd ar y gororau.
- 6.9 Dywedwyd yn eang fod yr arholiadau cyfredol sydd ar gael i fyfyrwyr 16-19 oed, yn arbennig ar gyfer Cymraeg (Iaith Gyntaf) yn fwy addas ar gyfer myfyrwyr mwy academiaidd ac yn y gorffennol cafodd hyn effaith negyddol ar y galw. Mae Sir Fynwy yn croesawu'r cyfle i ofyn i Cwricwlwm Cymru adolygu eu hystod o gymwysterau yn y Gymraeg i sicrhau apêl eang a gwneud cyrsiau Cymraeg yn berthnasol i fyd gwaith heddiw; er enghraifft, byddai gan gwrs galwedigaethol Lefel 3 Cymraeg Proffesiynol apêl a galw eang.
- 6.10 Mae gan Goleg Gwent gyrsiau Cymraeg Ail Iaith yng Nghampysau Hafan Dysgu Crosskeys a Blaenau Gwent. Cynigir cyrsiau Cymraeg i ddysgwyr ar raglenni dwyieithog blaenoriaeth e.e. cyrsiau gofal plant drwy Ganolfan Cymraeg i Oedolion Gwent. Mae'r Coleg wedi gosod targed i gynyddu nifer y dysgwyr sy'n cwblhau cyrsiau Cymraeg ychwanegol gan 10% bob blwyddyn am y 3 blynedd nesaf. Mae'r holl ddysgwyr yn cwblhau unedau ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a chânt eu hannog i werthuso manteision dwyieithrwydd yn y gweithle. Mae gan y Coleg Glwb Cymraeg llwyddiannus sy'n rhoi cyfleoedd i fyfyrwyr gymryd rhan mewn digwyddiadau anffurfiol e.e. tripiâu, gweithgareddau awyr agored (yr Urdd). Mae'r Coleg wedi gosod targed ar gyfer cynyddu'r cyfranogiad mewn digwyddiadau'r Clwb Cymraeg gan 10% bob blwyddyn am y 3 blynedd nesaf. Mae gan y Coleg berthynas waith dda iawn gyda'r Fenter Iaith, ynghyd â nifer fawr o weithgareddau a drefnir mewn cysylltiad â'r Urdd.

7. Deiliant 6: Darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer dysgwyr gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol

Sefyllfa Gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Dim data ar gael ar hyn o bryd			

7.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deiliant hwn yw:

- Sicrhau fod gennym y capasiti i gyflwyno ein holl hyfforddiant Anghenion Dysgu Ychwanegol ar gyfer staff ysgolion drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn mis Medi 2018.

- Datblygu rhestr broffesiynol o ymarferwyr a all gyflwyno ystod o ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn mis Ebrill 2017.
 - Ffurfioli trefniadau comisiynu ar draws y rhanbarth ar gyfer asesiad Anghenion Dysgu Ychwanegol, cefnogaeth arbenigol a chefnogaeth maes cyfrwng Cymraeg erbyn mis Medi 2017.
 - Darparu'r holl adnoddau a rhaglenni Adnoddau Dysgu Ychwanegol i gefnogi dysgu dwyieithog erbyn mis Medi 2018.
- 7.2 Caiff bron yr holl ddisgyblion cynradd mewn addysg cyfrwng Cymrg sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol eu haddysgu o fewn gosodiadau prif ffrwd. Mae'r ddwy ysgol yn cydymffurfio â'r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd ac mae ganddynt y capasiti i ddiwallu anghenion disgyblion corfforol anabl.
- 7.3 Mae gan yr holl ddisgyblion fynediad i gyngor a chefnogaeth Anawsterau Dysgu Penodol drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae trefniadau lle ceir cefnogaeth arbenigol arall, fel Seicoleg Addysgol, eu cyrchu gan bartneriaid rhanbarthol eraill fel bo angen. Rydym bob amser yn hysbysebu swyddi o fewn yr Adran Anghenion Dysgu Ychwanegol fel bod â'r Gymraeg yn sgil ddymunol i adeiladu capasiti Cymraeg y tîm.
- 7.4 Mae'r ystod adnoddau ac asesiadau Anghenion Dysgu Ychwanegol sydd ar gael yn y Gymraeg yn gyfyngedig. Rydym wedi dechrau datblygu adnoddau Anghenion Dysgu Ychwanegol newydd yn Gymraeg gyda phartneriaid ar draws y rhanbarth.
- 7.5 Mae holl wybodaeth ysgrifenedig ADY ar gyfer rhieni yn ddwyieithog a chaiff hyfforddiant Anghenion Dysgu Penodol ei gyflwyno'n ddwyieithog i staff ysgol. Bwriadwn ddarparu ein holl hyfforddiant Anghenion Dysgu Ychwanegol yn ddwyieithog erbyn mis Medi 2018.
- 7.6 Mae Sir Fynwy yn darparu cefnogaeth allgymorth i wella capasiti ysgolion i gefnogi disgyblion gydag ymddygiad heriol. Ni allwn gyflwyno'r ddarpariaeth hon drwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd. Fodd bynnag, rydym yn gweithio gyda chydweithwyr ar draws y rhanbarth i asesu lefel angen yn y maes ac ymchwilio trefniadau cydweithio fel sydd angen.

8. Deilliant 7: Cynllunio gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus.

Sefyllfa gyfredol	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Nid oes data ar gael ar hyn o bryd			

8.1 Ein hamcanion ar gyfer cyflawni'r deilliant hwn yw:

- Cyflwyno archwiliad blynyddol o sgiliau Cymraeg ymarferwyr (athrawon a chymhorthwyr addysgu) mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg

a chyfrwng Saesneg a Chylchoedd Meithrin i asesu capasiti a dynodi anghenion hyfforddiant y dyfodol erbyn Chwefror 2017.

- Cytuno a gweithredu cynllun strategol tair blynedd, mewn cysylltiad gydag ysgolion a chlystyrau, ar gyfer rhyddhau staff i gymryd rhan yn hyfforddiant cynllun Sabothol Llywodraeth Cymru erbyn mis Medi 2017.
- Gweithio mewn partneriaeth gydag ysgolion a ddynodwyd i roi blaenoriaeth i ddefnydd Grant Gwella Addysg i wella sgiliau ieithyddol ymarferwyr, drwy weithio gyda Swyddogion Cymraeg mewn Addysg mewn ysgolion a gosodiadau cyfrwng Saesneg erbyn Ebrill 2017.
- Mynd ati'n systematig i feithrin gallu pob ysgol i wella sgiliau methodolegol ymarferwyr mewn partneriaeth gyda swyddogion Cymreg mewn Addysg a thrwy gynlluniau pwrpasol ysgol-i-ysgol yn dechrau ym mis Medi 2018.

- 8.2 Bydd yn hanfodol gwella sgiliau iaith staff, yn arbennig mewn ysgolion cyfrwng Saesneg, wrth weithredu gweledigaeth Dyfodol Llwyddiannus a symud ymlaen gydag agenda Miliwn o Siaradwyr 2015. Gwyddom fod y galw presennol o fewn y sir ac ar draws y rhanbarth ar gyfer hyfforddiant Cynllun Sabothol Llywodraeth Cymru yn isel mewn ysgolion cyfrwng Saesneg. Bydd angen i'r awdurdod weithio gyda'i ysgolion i ddynodi ein hanghenion hyfforddiant Cymraeg a chynllunio'n strategol i'w trin drwy raglen systematig. Gall hyn gynnwys cynllun i ryddhau staff i fynychu hyfforddiant Cynllun Sabothol Llywodraeth Cymru, gwaith ysgol i ysgol, rhaglenni pwrpasol a ddarperir gan yr EAS neu gyfuniad.
- 8.3 Mae gan ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg fynediad i raglen eang ac amrywiol o ddatblygiad proffesiynol parhaus drwy raglen EAS o hyfforddiant iaith a methodoleg. Mae hefyd raglen o ymyriad wedi'i dargedu yn ei le ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd a ddynodwyd i wella ethos Cymraeg ysgolion ac iaith/methodoleg ymarferwyr ar draws y sir.
- 8.4 Mae cydweithio iach rhwng ein hysgolion cyfrwng Cymraeg o fewn yr Awdurdod Lleol ac ar draws y rhanbarth. Mae rhaglen gynyddol o raglenni llythrennedd datblygiad proffesiynol parhaus cyfrwng Cymraeg ar gael i ysgolion cyfrwng Cymraeg gan EAS. Mae hyn yn cynnwys rhaglen o ysgolion arweiniol cyfrwng Cymraeg yn rhannu arfer da o fewn rhaglen ar y cyd a drefnwyd yn ganolog o gefnogaeth ymgynghori a seiliedig mewn ysgol. Mae rhaglen ranbarthol ysgol-i-ysgol Anelu at Ragoriaeth yn ei lle i gefnogi athrawon wrth anelu am ragoriaeth mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg.
- 8.5 Mae gan y ddwy ysgol yn Sir Fynwy fynediad i raglenni arweinyddiaeth EAS (Paratoi i fod yn Bennaeth, CPCP a HT B1 a B5). Mae cefnogaeth ar gyfer arweinyddiaeth cyfrwng Cymraeg drwy raglenni partneriaeth cyfoedion rhanbarthol gyda hwyluso secondiadau rhanbarthol lle'n briodol.
- 8.6 Er nad oes gennym ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg o fewn y sir, yr ydym yn gweithio mewn partneriaeth gref gydag ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg y rhanbarth i drafod darpariaeth cyfriso addas ar gyfer ein disgyblion a gyflwynir drwy gyfrwng y Gymraeg.

- 8.7 Mae gan Goleg Gwent raglen o ddatblygiad proffesiynol parhaus ar gyfer yr holl staff addysgu i ddatblygu eu sgiliau yn ymwreiddio'r dimensiwn Cymreig. Mewn cysylltiad gyda Sgiliaith, mae'r Coleg yn cynnig hyfforddiant i reolwyr mewn sefydlu Cymraeg yn y cwricwlwm ynghyd â help ymarferol ar gyfer staff addysgu i gefnogi ac annog dysgwyr i ddefnyddio a datblygu eu sgiliau yn y Gymraeg. Mae gan tua 6% o staff academaidd Coleg Gwent sgiliau yn y Gymraeg ar hyn o bryd a chaiff y staff hyn eu hannog a'u cefnogi i ddefnyddio'r sgiliau gyda'u myfyrwyr. Caiff y cyrsiau Cymraeg i Oedolion eu cynnig yn rhad ac am ddim ac yn ystod oriau gwaith ar gyfer holl staff Coleg Gwent ar hyn o bryd. Mae 31 o staff wedi ymrestru a chyrsgiau a ddechreuodd ym mis Medi 2016.
- 8.8 Mae'r Coleg wedi cymeradwyo polisi recriwtio newydd yn ddiweddar gyda'r nod o gynyddu nifer y staff addysgu a all gyflwyno'n ddwyieithog gan 10% bob blwyddyn am y 3 blynedd nesaf. O fis Medi 2016, bydd swyddi a dda o fewn Meysydd Blaenoriaeth Dwyieithog Llywodraeth Cymru e.e. gofal plant yn rhai lle bydd y Gymraeg yn hanfodol neu ymrwymiad i ddysgu Cymraeg i lefel ganolradd o fewn 2 flynedd.

Atodiad 1

Rhestr Ymgynghoreion Statudol

Mae'n rhaid i awdurdod lleol ymgynghori gyda'r dilynol ar y Cynlun ar ffurf drafft a bydd y cyfnod ymgynghori yn parhau am 8 wythnos.

Mae'r amserlenni ar gyfer y broses ymgynghori a chyflwyno i Lywodraeth Cymru yn dilyn yn Atodiad 5.

Adran 83 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013:

- awdurdodau lleol cyfagos
- pennaeth pob ysgol a gynhelir ganddo
- corff llywodraethu pob ysgol a gynhelir ganddo
- pob sefydliad o fewn y sector addysg uwch yn ei ardal yng nghyswllt unrhyw ysgol sylfaen neu wirfoddol yn ei ardal -
 - y person sy'n penodi'r llywodraethwyr sylfaen
 - y corff crefyddol perthnasol, os oes gan yr ysgol gymeriad crefyddol

"Personau eraill a ragnodir" fel y'u rhestrir yn Rheoliad 9:

- Comisiynydd y Gymraeg
- Partneriaeth Datblygu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- cynghorau ysgol
- Prif Arolygydd Addysg a Hyfforddiant Ei Mawrhydi yng Nghymru
- Fforwm Cyfrwng Cymraeg Lleol
- Yr Urdd
- Menter Iaith
- Sefydliadau eraill o'r fath sy'n darparu gwasanaethau i blant a phobl ifanc fel yr awdurdod lleol

Atodiad 2

Amserlen a fframwaith ar gyfer Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2017-2020

2016	
21 Hydref	Awdurdodau lleol i lansio ymgynghoriad wyth wythnos
Canol Tachwedd	Llywodraeth Cymru i anfon data Mudiad Meithrin at awdurdodau lleol
14 Rhagfyr	Diwedd y cyfnod ymgynghori
16 Rhagfyr	Awdurdodau lleol yn cyflwyno eu Cynlluniau Strategaeth y Gymraeg mewn Addysg at Lywodraeth Cymru
2017	
31 Ionawr	Llywodraeth Cymru i hysbysu awdurdodau lleol am benderfyniad y Gweinidog
14 Chwefror	Dyddiad cau cyflwyno diwygiadau gan yr awdurdodau lleol
28 Chwefror	Llywodraeth Cymru i benodi'r Cynlluniau Strategaeth Cymraeg mewn Addysg a ddiwygiwyd
1 Ebrill	Awdurdodau lleol i ddechrau gweithredu'r Cynlluniau Strategaeth Cymraeg mewn Addysg
1 Mehefin	Awdurdodau lleol i gyhoeddi'r Cynlluniau Strategaeth Cymraeg mewn Addysg

Atodiad 3

Deilliant 1 - Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd

Sefyllfa Bresennol	2017/18	2018/19	2019/20
Y canran o blant saith oed a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yw 6% (54 disgybl)	5.5% (54 disgybl)	6.8% (61 disgybl)	6.8% (60 disgybl)

Deilliant 2 - Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau iaith wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd

Cynyddu'r canran o ddisgyblion 14-16 oed sy'n astudio am gymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg

Sefyllfa Bresennol	2017/18	2018/19	2019/20
Canran cyfredol disgyblion yn sir Fynwy ym Mlwyddyn 9 a gaiff eu hasesu yn y Gymraeg (laith Gyntaf) yw (4.5%) 37 disgybl	3.3% (27 disgybl)	4.6% (36 disgybl)	4.5% (38 disgybl)
Cymhariaeth gyda'r canran o ddisgyblion ym Mlwyddyn 6 a gafodd eu hasesu yn y Gymraeg (laith Gyntaf) dair blynedd ynghynt yw 4.6% (42 disgybl)	3.9% (35 disgybl)	4.6% (41 disgybl)	4.4% (38 disgybl)
Trosglwyddo effeithlon a pharhad ieithyddol ar draws darpariaeth yn Sir Fynwy rhwng:			
<ul style="list-style-type: none"> • gosodiadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 ac ysgolion cyfrwng Cymraeg a gynhelir sy'n cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yw 85% 	90%	90%	95%
<ul style="list-style-type: none"> • gosodiadau gofal plant cyfrwng Cymrag nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 a gosodiadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir sy'n cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yw 8% 	i'g	i'g	i'g
<ul style="list-style-type: none"> • gosodiadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir ac ysgolion cyfrwng Cymraeg a gynhelir yw 86% 	90%	90%	95%
<ul style="list-style-type: none"> • gosodiadau gofal plant cyfrwng Cymraeg nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 a gosodiadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir yn cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen ac wedyn ysgolion cyfrwng Cymraeg a gynhelir yw 86% 	90%	90%	95%
<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2 yw 93.9% (62 disgybl) 	100%	100%	100%
<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3 yw 83% 	85%	90%	95%
<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnod Allweddol 3 a Chyfnod Allweddol 4 yw 100% 	100%	100%	100%

Deilliant 3: Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r holl fyfyrwyr sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw yn astudio o leiaf bump neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, yn ogystal â Cymraeg (laith Gyntaf). Yn ogystal â Cymraeg/Llenyddiaeth Gymraeg, caiff 100% o ddisgyblion Blwyddyn 11 Sir Fynwy sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw eu cyflwyno am ddwy TGAU mathemateg, dwy TGAU gwyddoniaeth, tair TGAU opsiynol a Bac Cymru a astudir drwy gyfrwng y Gymraeg.

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
Canran myfyrwyr Sir Fynwy sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwynllyw ar hyn o bryd sy'n astudio pump neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yw 100%	100%	100%	100%
Canran myfyrwyr Sir Fynwy sy'n mynychu Ysgol Gyfun Gwent Is Coed ar hyn o bryd sy'n astudio pump neu fwy o byngiau drwy gyfrwng y Gymraeg o 2020/21 fydd 100% .	100%	100%	100%

Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae holl fyfyrwyr Sir Fynwy (100%) sy'n cael addysg ôl-16 yn Ysgol Gyfun Gwynllyw yn astudio dau neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
Canran myfyrwyr Sir Fynwy sy'n cael addysg Ôl-16 yn Ysgol Gyfun Gwynllyw sy'n astudio dau neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yw 100%	100%	100%	100%
Canran myfyrwyr Sir Fynwy sy'n cael addysg Ôl 16 yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed sy'n astudio dau neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg o 2022/23 fydd 100% .	100%	100%	100%

Deilliant 5: Mwy o fyfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymreg

Gwella darpariaeth a safonau mewn Cymraeg Iaith Gyntaf

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
<p>Canran myfyrwyr sy'n mynychu addysg cyfrwng Cymraeg sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd pob cyfnod allweddol yn Sir Fynwy yw:</p> <p>Cyfnod Sylfaen Deilliant 5+ 93.8% Cyfnod Allweddol 2 Lefel 4+ 95.1% Cyfnod Allweddol 3 Lefel 5+ Cyfnod Allweddol 4 A*-C Disgwyl data</p> <p>Canran myfyrwyr sy'n mynychu addysg cyfrwng Saesneg sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig mewn Cymraeg Ail Iaith ar ddiwedd pob cyfnod allweddol yn Sir Fynwy yw:</p> <p>Cyfnod Allweddol 2 Lefel 4+ 87.5% Cyfnod Allweddol 3 Lefel 5+ 89.9% Cyfnod Allweddol 4 A* - C Cwrs Llawn Disgwyl data Cyfnod Allweddol 4 A – C Cwrs Byr Disgwyl data</p> <p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n astudio TGAU Cymraeg Ail Iaith Cwrs Llawn yn 2015 yw:</p> <p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n astudio Cyfnod Allweddol 5 UG Cymraeg Ail Iaith yn 2015 yw:</p> <p>Canran myfyrwyr Sir Fynwy mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n astudio Cyfnod Allweddol 5 Safon Uwch Cymraeg Ail Iaith yn 2015 yw:</p>	<p>Caiff targedau eu gosod ar sail ysgol unigol yn seiliedig ar ddata lefel ddisgwyliedig unigol. Caiff targedau eu monitro drwy osod targedau a monitro cynnydd EAS gyda Chynghorwyr Her yn cynnal chyfarfodydd bob tymor ar gynnydd tuag at dargedau</p>		

Deilliant 6: Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
Dim data ar hyn o bryd			

Deilliant 7: Cynllunio'r Gweithlu a Datblygiad Proffesiynol Parhaus

Sefyllfa Gyfredol	2017/18	2018/19	2019/20
Dim data ar hyn o bryd			